

سورة القمر

اِنَّا كُلُّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾ وَمَا اَمْرُنَا اِلَّا وَاٰحِدَةٌ
كَلِمَةٍ بِالْبَصْرِ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا اَشْيَاعَكُمْ
فَهَلْ مِنْ مُدْكِرٍ ﴿٥١﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبْرِ ﴿٥٢﴾
وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ ﴿٥٣﴾ اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّتِ
وَنَهْرٍ ﴿٥٤﴾ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٥٥﴾

سورة الرحمن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
الرَّحْمٰنُ ﴿١﴾ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ ﴿٢﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ ﴿٣﴾
عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٤﴾ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿٥﴾ وَالنَّجْمُ
وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿٦﴾ وَالسَّمَاءُ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ
﴿٧﴾ اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٨﴾ وَاَقِمْوْا الْوِزْنَ بِالْقِسْطِ
وَلَا تُخْسِرُوْا الْمِيزَانَ ﴿٩﴾ وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا لِالْاِنَامِ ﴿١٠﴾
فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ﴿١١﴾ وَالْحَبُّ
ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ﴿١٢﴾ فَبِاَيِّ ءَايَةِ رَبِّكُمْ
تُكذَّبَانِ ﴿١٣﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ﴿١٤﴾

خواندن در گروه

استماع و فردخوانی

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

سجده می‌کند ، ترازو ، یاد داد ، طغیان نکنید ، سخن

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	عَلَّمَ	یاد داد ، آموخت	۵	رَفَعَ	برافراشت
۲	بَيَّنَّ	سبخن ، سخن گفتن	۶	وَضَعَ	قرار داد، نهاد
۳	نَجْم	علف، گیاه بدون ساقه	۷	مِيزَان	ترازو ، معیار
۴	يَسْجُدُ	سجده می‌کند	۸	لَا تَطْغَوْا	طغیان نکنید ، از حد نگذرید

تهیه کننده: مسعود حیدری گروه معارف بندر ماهشهر شهریور ۱۴۰۰

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- الرَّحْمَنُ: خدای مهربان
- ۲- عَلَّمَ الْقُرْآنَ: یاد داد قرآن را
- ۳- خَلَقَ الْإِنْسَانَ أَفْرِيدَ: انسان را آفرید
- ۴- عَلَّمَهُ الْبَيَانَ: آموخت او را سخن گفتن
- ۵- الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ: خورشید و ماه
- ۶- وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ: علف و درختان
- ۷- يَسْجُدَانِ: سجده می‌کنند
- ۸- رَفَعَهَا: برافراشت آن را
- ۹- وَضَعَ الْمِيزَانَ: قرار داد ترازو را
- ۱۰- أَلَّا تَطْغَوْا: که طغیان نکنید
- ۱۱- أَقِيمُوا الْوَزْنَ: به پا دارید میزان را
- ۱۲- بِالْقِسْطِ: به عدل

۱- «نجم» به معنای «ستاره» نیز است؛ اما در اینجا بهتر است به معنایی که در جدول آمده، ترجمه شود.

۲- أَلَّا = آن + لا

۳- قِسط : عدل

تهیه کننده: مسعود چیدری گروه معارف بندر ماهشهر شهریور ۱۴۰۰

اس باقران دهانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۳۱ تا ۵۳۴ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۱ تا ۹ سوره «الرَّحْمَن» را کامل کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- الرَّحْمَنُ ۱ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ۲ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ۳ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۴

..... ۱ یاد داد قرآن را ۲ آفرید انسان را ۳ آموخت او را سخن گفتن ۴

۲- الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ يُحْسَبَانِ ۵ : خورشید و ماه با حساب و اندازه در نظم هستند.

۳- وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ۶ : علف و درختان سجده می کنند

۴- وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ۷ : و آسمانی که برافراشت آن را و قرار داد ترازو را

۵- أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ۸ : که طغیان نکنید در ترازو

۶- وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ ۹ : به پا دارید میزان را به عدل

۷- وَلَا تَحْسِرُوا الْمِيزَانَ ۹ : و در ترازو (وزن کردن و سنجیدن) کم و کاست نگذارید.

ج- از صفحه ۵۳۲ و ۵۳۳ قرآن کریم چند آیه یا عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- یکی از پیام‌های زیبا و پرمعنای قرآن کریم که در سال‌های قبل نیز با آن آشنا شده‌اید، در صفحه ۵۳۳ قرآن کریم آمده است. این پیام را بیابید و همراه با معنای آن بنویسید. با دوستان خود گفت‌وگو کنید و ببینید که چه مطالب عمیق‌تری از این پیام دریافت می‌کنید.

نیکی جواب نیکی

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

سورة الواقعة

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيْهَا الضَّالُّونَ الْمُكْذِبُونَ ﴿٥١﴾ لَأَكِلُونَ مِنْ شَجَرٍ
 مِنْ زَقُومٍ ﴿٥٢﴾ فَمَالِعونَ مِنْهَا البُطُونَ ﴿٥٣﴾ فَشَرِبُونَ عَلَيْهِ
 مِنَ الحَمِيمِ ﴿٥٤﴾ فَشَرِبُونَ شُرْبَ الهِيمِ ﴿٥٥﴾ هَذَا نُزِّلُهُمْ
 يَوْمَ الدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾
 أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ أَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾
 نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ المَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾
 عَلَى أَنْ نُبَدِّلَ أمثَالَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِيمَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾
 وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الاوْلَى فَلَوْلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾
 أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾ أَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾
 لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلَمْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ إِنَّا الْمَغْرَمُونَ ﴿٦٦﴾
 بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَرَأَيْتُمُ المَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾
 أَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ المَظْنِ أَمْ نَحْنُ المُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَاءُ
 جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ
 ﴿٧١﴾ أَنْتُمْ أَنشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ المُنشِعونَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا
 تَذَكُّرَةً وَمَتَاعًا لِلْمُقْوِينَ ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ العَظِيمِ ﴿٧٤﴾

خواندن در گروه

استماع و فردخوانی

الف وصل^۱

الف بدون حرکت در اول کلمه، الف وصل است. این الف در وسط جمله خوانده نمی‌شود؛ مانند:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ

الف وصل در ابتدای جمله، با حرکت مناسب خود خوانده می‌شود؛ مانند:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اُعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ

حرکت الف وصل^۲

۱- **فتحه:** در همه کلمات دارای «ال» مانند:

الْيَوْمَ ← الْيَوْمَ السَّجِدُونَ ← السَّجِدُونَ

۲- **ضمه:** در کلماتی که اولین حرکت آنها ضمه است، مانند:

اسْكُنُوا ← اسْكُنُوا ادْخُلُوا ← ادْخُلُوا

۳- **کسره:** در سایر موارد، مانند:

اصْبِرُوا ← اصْبِرُوا اتَّقُوا ← اتَّقُوا

شایان ذکر است بعد از شماره آیه و بعد از علامت وقف، حرکت الف وصل به شکل ریز نوشته شده است. مانند:

الْحَجَّ أَشْهَرُ مَعْلُومَةٍ انظُرُوا إِلَى ثَمَرَةٍ اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ

حرکت الف وصل در ابتدای این کلمات را مشخص کنید:

فعلیت

استَجِيبُوا اعدِلُوا اذْكُرُوا الرَّاكِعُونَ اثْنَا عَشَرَ

۱- الف وصل را همزه وصل نیز می‌نامند.

۲- این قواعد استثنا نیز دارد که غالباً در اول جمله نیست.

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

می‌آشامید ، می‌رویانید ، دیدید ، شکر می‌کنید ، می‌خواهیم ، کشاورز

رَدیف	کلمه	معنا	رَدیف	کلمه	معنا
۱	رَأَيْتُمْ	دیدید ، دقت کردید	۴	نَشَاءُ	می‌خواهیم
۲	تَزْرَعُونَ	می‌رویانید ، زراعت می‌کنید	۵	تَشْرَبُونَ	می‌آشامید ، می‌نوشید
۳	زارع	کشاورز ، رویاننده	۶	تَشْكُرُونَ	شکر می‌کنید ، ... ، سپاسگزاری می‌کنید

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

تهیه کننده: مسعود حیدری گروه معارف بندر ماهشهر شهریور ۱۴۰۰

- ۱- أَفَرَأَيْتُمْ : آیا دیدید
- ۲- ءَأَنْتُمْ : آیا شما
- ۳- تَزْرَعُونَ : می‌رویانید آن را
- ۴- أَمْ نَحْنُ الزَّرَّاعُونَ : یا ما می‌رویانیم
- ۵- لَوْ نَشَاءُ : اگر بخواهیم
- ۶- لَجَعَلْنَاهُ : قرار می‌دهیم آن را
- ۷- نَحْنُ مَحْرُومُونَ : ما محروم هستیم
- ۸- فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ : پس چرا شکر نمی‌کنید؟

نکته: گاهی بهتر است «اسم فاعل» یا «اسم مفعول» در جمله به صورت فعل معنا شود؛ مانند:

لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ : برای زکات انجام دهندگان هستند. ← زکات را می‌پردازند.

وَ مَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ : و ما برانگیخته شدگان نیستیم. ← و ما برانگیخته نمی‌شویم.

۱- اینجا بهتر است «زارعون» به صورت فعل مضارع (زراعت می‌کنیم، می‌رویانیم) معنا شود.

۲- فَلَوْ... : پس چرا...

انس باقرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۳۵ تا ۵۳۷ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۶۳ تا ۷۰ سوره واقعه را کامل کنید.

۱- اَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾ : آیا دقت کردید به آنچه می‌کارید؟

۲- ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الذُّرْعُونَ ﴿٦٤﴾ : آیا شما می‌رویانید آن را یا ما می‌رویانیم.

۳- لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ :

اگر بخواهیم قرار می‌دهیم آن را خرد و خشک شده، و شما ناراحت و متعجب می‌شوید!

۴- إِنَّا لَمُعْرَمُونَ ﴿٦٦﴾ : (و می‌گفتید) واقعا ما زیان کردیم.

۵- بَلْ نَحْنُ مَحْرَمُونَ ﴿٦٧﴾ : که ما محروم هستیم.

۶- اَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾ : آیا دیده‌اید آبی را که می‌نوشید
تهیه کننده: مسعود حیدری گروه معارف بندر ماهشهر شهریور ۱۴۰۰

۷- ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾ :

آیا شما آن را از ابر فرو فرستادید یا ما هستیم که آن را فرو می‌فرستیم.

۸- لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ :

اگر بخواهیم قرار می‌دهیم آن را تلخ و شور، پس چرا شکر نمی‌کنید؟

ج- از صفحه ۵۳۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیاید و آنها را همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- از صفحه ۵۳۷ قرآن کریم، چند پیام قرآنی می‌توانید انتخاب کنید. یکی از آنها را همراه با معنا بنویسید.

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

تلخ و شیرین^۱

تمام رودهای بزرگ که آب شیرین دارند، وقتی به دریاها می‌ریزند، در کنار ساحل، دریایی از آب شیرین درست می‌کنند و آب‌های شور را به عقب می‌رانند. برخلاف انتظار اولیه، این دو دریا، به علت تفاوت درجه غلظت نمک، تا فاصله‌های دور با یکدیگر آمیخته نمی‌شوند و حتی رنگ این آب‌ها با هم متفاوت است. گویا در بین آنها حائل و مانعی قرار گرفته است که از درآمیختن آنها با یکدیگر جلوگیری می‌کند. این پدیده، سرمایه بزرگی است که انسان‌ها از زمان‌های قدیم با استفاده از آن زمین‌های بسیاری را آبیاری می‌کردند و زیر کشت درختان می‌بردند.

قرآن کریم از این شگفتی زیبا و پربرکت آفرینش در چندجا سخن گفته است.

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ
وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا

و او کسی است که دو دریا را در کنار هم قرار داد؛ یکی گوارا و شیرین و دیگری شور و تلخ،
و در میان آنها حائل و مانعی قرار داد تا با هم مخلوط نشوند.

قرآن ۵۳

۱- برگرفته از تفسیر نمونه، جلد ۱۵، صفحه ۱۲۱ و جلد ۲۳، صفحه ۱۲۲

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾

فَبِأَيِّ آءِآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾

دو دریا را در حالی که با هم تماس دارند، در کنار هم قرار داد. در میان آن دو، حائل است که این دو با یکدیگر آمیخته و مخلوط نمی‌شوند.

پس کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟!

الرحمن

طعم شیرین، رنگ روشن، چون قمر
طعم تلخ و رنگ مُظْلِمٌ^۱ همچو قار^۲
بر مثال آب دریا، موج موج

مولوی

بحر را نیمیش شیرین، چون شکر
نیم دیگر تلخ، همچون زهرمار
هر دو برهم می‌زنند از تحت و اوج^۳

۳- تحت و اوج: پایین و بالا

۲- قار: قیر، مادهٔ سیاه رنگ

۱- مُظْلِمٌ: تاریک، سیاه